

Віцебскі керамітавы завод — маладое прадпрыемства рэспублікі. У 1963 годзе завод выпускаў 200 тысяч кубічных метраў кераміты. На здымку: брыгадзір Г. Запарожац (злева) і слесар І. Нікіценка за рэгуліроўкай вярчальнай печы. Фота Г. УСЛАВА.

Новы аўтарамонтны

БАРЫСАЎ. (БЕЛТА). На ўскраіне горада закончана будаўніцтва аўтарамонтнага завода. Плошча яго галоўнага вытворчага корпуса сумесна з адміністрацыйным і бытавым памяшканнямі складае больш 14 тысяч квадратных метраў. Побач з ім вырас корпус па рамонт і вырабу аўтобусных кузаваў, плошча якога складае каля трох тысяч квадратных метраў.

Завод аснашчаецца найноўшым абсталяваннем. У яго цэхах ужо зманціраваны машыны для мыцця паступаючых у рамонт аўтамабіляў, канвееры для разборкі і падачы на рабочыя месцы дэталей і вузлоў, зборкі матораў, зманціравана многа такарных, шліфавальных і расточных станкоў, створана тэрмічнае аддзяленне, абсталявана выпрабавальная станцыя, устаноўлены стэндзі, на якіх рухавікі будуць выпрабаввацца пад поўнай нагрузкай.

У год прадпрыемства будзе выпускаць з капітальнага рамонту больш сямі тысяч аўтамабіляў.

Гродзенскі азотна-тукавы будоўца. На здымку: укладка труб на эстакадзе міжцэавай камунікацыі.

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

Горад расшырае межы

Работнікі Гомельскага аблпраекта распрацавалі генеральны план далейшай забудовы і добраўпарадкавання Гомеля. Прадугледжваецца расшырэнне тэрыторыі горада з 6200 да 16 тысяч гектараў, стварэнне трох добраўпарадкаваных мікрараёнаў. Адзін з іх у раёне Рэчыцкай шашы ўжо забудоўваецца. Тут будзе ўзведзена 30 пяціпавярховых 80-кватэрных жылых дамоў з магазінамі, і культурна-бытавымі ўстановамі і прадпрыемствамі. Мікрараён будзе звязаны тралейбуснымі лініямі з цэнтрам горада. З гэтай мэтай рэканструюцца вуліцы Інтэрнацыянальная і Барыкіна.

Другі мікрараён вырасце на паўночна-заходняй ускраіне горада, каля тралейбусага парка, а трэці — у Цэнтральным раёне, каля гарадскога стадыёна. Рад шматкватэрных дамоў тут будзе пабудаван на сродкі членаў жыллёва-будаўнічых кааператываў.

Новымі будынкамі ўпрыгожыцца цэнтральная частка горада.

Ф. ЗАЙЦАЎ.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЯ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫНІКАМІ

№ 83 (667)

Кастрычнік 1962 г.

Год выдання 8-ы

Удзельніцы мастацкай самадзейнасці віцебскіх домабудаўнікоў выконваюць беларускі танец «Вяснянка». Фота М. СІВАКОВА.

Рэканструкцыя мэблевых прадпрыемстваў

ГРОДНА. (БЕЛТА). На Слонімскай мэблевай фабрыцы здадзен у эксплуатацыю новы аддзелачны цэх. На прадпрыемстве будоўца таксама кацельня і трансфарматарная падстанцыя.

Заканчваецца рэканструкцыя Гродзенскай мэблевай фабрыкі. Тут у гэтым годзе ў строй дзеючых уведзен зборна-аддзелачны корпус, пачаў функцыянаваць новы раскроечны цэх. Расшырэнне вытворчых плошчаў, устаноўка новага і мадэрнізацыя ўстаноўка абсталявання далі магчымасць калектыву прадпрыемства павялічыць з пачатку сямігодні выпуск прадукцыі амаль на 40 працэнтаў.

Машына-гігант

МАГІЛЕЎ. (БЕЛТА). Першую доследна-прамысловую, поўнаасцю аўтаматычную машыну маркі «АТМ-5» вырабіў калектыв магілёўскага завода «Строммашына».

— Новы агрэгат, — заявіў карэспандэнт БЭЛТА вядучы канструктар А. П. Шуневіч, — разам з паветраным і вадзяным канвеерам займае ў даўжыню амаль чвэрць кіламетра. Канструкцыя «АТМ-5» упершыню поўнаасцю механізуе ўсе складаныя тэхналагічныя працэсы па вырабу азбеста-цэментавых высоканапорных труб для пракладкі вода- і газаводаў.

Глыбокае у рыштаваннях

Горад Глыбокае — цэнтр аднаго з багатых сельскагаспадарчых раёнаў, вядомага развітым ільнаводствам і свінадоўляй.

У горадзе развіваецца прамысловасць, узводзяцца новыя дамы, прадпрыемствы бытавога абслугоўвання. Цяпер тут будоўца яшчэ адна гарадская лазня, будуць збудзены сёлета гасцініца, дзіцячы сад на сто месц і іншыя будынкі.

Паспяховыя гастролі тэатра імя Якуба Коласа ў Маскве

МАСКВА. (ТАСС). З вялікім поспехам прайшлі тут гастролі Беларускага драматычнага тэатра імя Якуба Коласа. Чатыры дні выступу на сцэне Крамлёўскага тэатра гэты таленавіты калектыв.

— У Маскве нас чакала вялікая радасць, — сказаў у гутарцы з карэспандэнтам ТАСС дырэктар тэатра народны артыст БССР А. Г. Шэлег. — 12 кастрычніка на нашым спектаклі «Лявоніха» прысутнічалі кіраўнікі партыі і ўрада на чале з М. С. Хрушчовым. Пасля чалі кіраўнікі партыі і ўрада на чале з М. С. Хрушчовым. Пасля заканчэння спектакля за кулісы прайшоў першы сакратар ЦК КП Беларусі К. Т. Мазураў. Ён перадаў цёплае прывітанне калектыву Беларускага тэатра імя Якуба Коласа і пажаданні нам далейшых творчых поспехаў. Усе артысты нашага тэатра ахоплены цяпер пачуццём усхваляванасці і прыўзнятасці.

Масквічы і госці сталіцы цёпла сустрэлі майстроў мастацтва брацкай рэспублікі.

Для каманды атамахода «Ленін»

ЖЛОБІН. Калектыв Жлобінскай швейнай фабрыкі невялікі, але слава аб ім ідзе добрая. Ён з месяца ў месяц перавыконвае вытворчыя заданні. Сёлета асвоіў 35 новых відаў вырабаў. Сярод іх рыбалавецкія курткі, вельветавыя касцюмы для хлопчыкаў, дзіцячая бялізна і інш.

Нядаўна прадпрыемству даручылі пашыць партыю белых камбінезонаў для каманды атамахода «Ленін». Швейнікі вырасылі выканаць гэты заказ на месяц раней устаноўленага тэрміну. Ленінградскі саўнаргас даў заяўку на выраб азбеставаў рукавіц для работы ў гарачых

цэхах. Гэта першае прадпрыемства ў краіне, якое выпускае такую прадукцыю.

АТС у калгасах

НЯСВІЖ. У калгасе «17 верасня» ўступіла ў строй аўтаматычная тэлефонная станцыя. Тэлефонныя апараты ўстаноўлены ў канторы арцелі, у паляводчых брыгадах, школах, гаражах.

АТС абсталявана і ў калгасе «Радзіма». Тэлефоны ёсць ва ўсіх аддзяленнях Ганусаўскай апорна-паказальнай гаспадаркі, у радзе брыгад сельгасарцелі імя Кірава, імя Калініна, імя Леніна, у аддзяленнях саўгаса «Гарадзейскі».

Выпуск больш дзвюхсот новых мадэляў туфляў і чаравікаў асвоен абутковымі прадпрыемствамі рэспублікі з пачатку гэтага года. За распрацоўку і ўкараненне ў вытворчасць новых відаў абутку мінскія фабрыкі імя Калініна, імя Тэльмана, віцебская «Чырвоны Кастрычнік» і

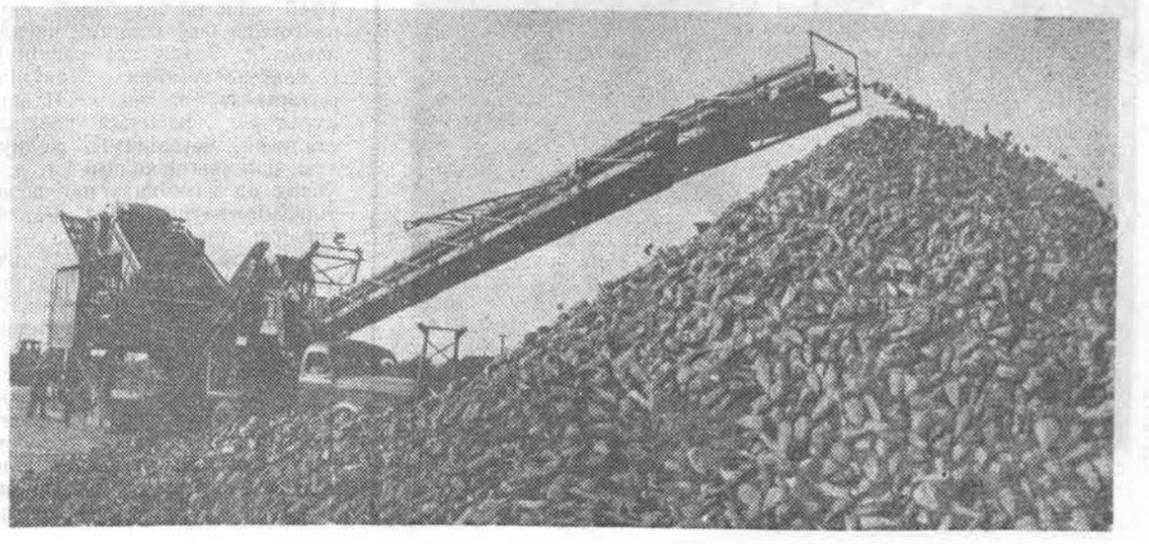
36 медаляў — узнагароды абутковых прадпрыемстваў

іншыя ўзнагароджаны 36 лічэнню выпуску і паляпшэнню якасці прадукцыі. У гэтым годзе яны дадуць больш як 23 мільёны пар абутку — значна больш, чым прадусярэбранымі і бронзавымі медалямі.

Вялікая работа праводзіцца на абутковых прадпрыемствах па павелічэнню выпуску і паляпшэнню якасці прадукцыі.

Адна за другой прыходзяць машыны з цукровымі буракамі ў Кобрыві. Тут буракі грузяцца ў вагоны і накіроўваюцца на Свідзельскі і Гарадзейскі цукровыя заводы.

На здымку: буртоўка карэняў цукровых буракоў на Кобрывскім буркапуніку. Фота В. ГЕРМАНА.

гледжана сямігадовым планам на 1965 год.

Многас зроблена па тэхнічнаму перааснашчэнню прадпрыемстваў. 2150 адзінак найноўшага абсталявання і 204 паўаўтаматы ўстаноўлены ў іх цэхах з пачатку сямігодкі. Укараненне новай тэхнікі дало магчымасць не толькі павялічыць выпуск прадукцыі, але і палепшыць яе якасць, павысіць прадукцыйнасць працы.

(БЕЛТА).

Мазыр. Новыя жылыя дамы на плошчы імя Ул. І. Леніна.
Фота Ч. МЕЗІНА.

ПЕРШАЯ СПРОБА

Выдавецтва Акадэміі навук БССР выпусціла кнігу «**Беларускае кіно**». Аўтары яе — супрацоўнікі Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору паставілі сваёй мэтай даць кароткі нарыс гісторыі беларускага кіно ад яго зараджэння і па сённяшні дзень.

Гісторыя беларускага кіно пачынаецца з 17 снежня 1924 года, калі была падпісана пастанова Савета Народных Камісараў БССР аб утварэнні Дзяржаўнага ўпраўлення па справах кінематаграфіі і фатаграфіі «Белдзяржкіно». Першыя крокі беларускага кінематаграфістаў рабілі ў цеснай садружнасці з лясенградскімі майстрамі. Была створана студыя, якая ў пачатку 1929 года атрымала назву «Савецкая Беларусь».

На работу у студыю прыходзяць сцэнарысты А. Вольны, К. Губарэвіч, Р. Кобец, М. Таубэ, рэжысёры Ю. Тарыч, У. Гардзін, Я. Дарган, Ул. Корш-Саблін, таленавітыя апэратары, мастакі і артысты. Аўтар першага раздзела Г. Тарасевіч падрабязна спыняецца на біяграфіі і творчым шляху таленавітага рэжысёра і сцэнарыста Ю. Тарыча.

Раздзел «Кіно першых пяцігодкаў» напісан А. Красінскім. Аўтар правільна падкрэслівае характэрныя рысы ў развіцці беларускага кінематаграфіста гэтага перыяду: тэхнічнае ўдасканаленне кінематографа, з'яўленне гукавога кіно, рост ідэйных і мастацкіх вартасцей карцін. Першы гукавы беларускі фільм «Першы ўзвод» выйшаў у 1933 годзе. Пасля выходзяць такія фільмы, як «Адзінаццатае ліпеня», «Паручнік Кіжэ», «Залатыя агні», «Шукальнікі шчасця» і інш. Разам з беларускімі кампазітарамі музыку да фільмаў пішуць Салаўёў-Сядой, Дунаеўскі, Пракоф'еў.

Невялікі трэці раздзел кнігі, прысвечаны гісторыі беларускага кіно перыяду Вялікай Айчыннай вайны, расказвае пра тое, што ў цяжкі час выпрабаванняў беларуская кінематаграфія не стаяла ў баку ад падзеяў. І, нарэшце, у апошнім раздзеле «Сучаснае беларускае кіно», напісаным В. Смалем, даецца аналіз такіх фільмаў, як

«Канстанцін Заслонаў», «Чырвоная ліца», «Гадзіннік спыніўся апоўначы», што выйшлі на ўсе экраны Савецкага Саюза і далёка за яго межы. Аўтар гаворыць пра тэму сучаснасці ў беларускім кінематаграфіі.

Фільмаграфія, прыкладзеная да кнігі, дапаўняе каштоўную навуковую працу.

А. ГАЛЧАНАЎ.

ДЛЯ ЗДAROУЯ ЛЮДЗЕЙ

Да Вялікай Кастрычніцкай рэвалюцыі ў вёсках Магілёўскай вобласці было ўсяго 8 бальніц з 127 ложкамі, а ў гарадах 12 бальніц з 622 ложкамі.

Цяпер у Магілёве працуе 45 бальніц. Апрача гэтага, у вобла-

сці 94 сельскія бальніцы, радзільняныя дамы, кансультацыйна-фельдчарска-акушэрскія пункты.

У сямігоддзі на ахову здароўя ў Магілёўскай вобласці будзе затрачана каля 1,1 мільяна рублёў (у новых грошах). Яны будуць выкарыстаны на будаўніцтва, рэканструкцыю, расшырэнне медыцынскіх устаноў і на паліяванне іх аснашчэння. Праводзіцца расшырэнне ўчастковых бальніц, будаўніцтва новых. У горадзе Магілёве пабудаваны ў бягучым годзе 2 паліклінікі. К канцу года тут будзе ўведзена ў дзеянне яшчэ адна. У Бабруйску ідзе будаўніцтва новай паліклінікі, рэканструюецца самадальняя паліклініка.

Каб выявіць раннія формы захворвання, медыцынскія ўстановы сістэматычна праводзяць прафілактычныя медыцынскія агляды насельніцтва. Выяўленыя хворыя падвяргаюцца лячэнню, бяруцца на дыспансерны ўлік.

У абласной бальніцы працуюць кабінеты глыбокай рэнтгенаграфіі, прафпатолагі, рэўматалагічны, траўматалагічны, функцыянальнай дыягностыкі. У раённых бальніцах праводзіцца прасцейшыя біяхімічныя даследаванні; у сельскіх бальніцах арганізаваны рэнтгенаўскія кабінеты, клінічныя лабараторыі, фізіятэрапеўтычныя, электракардыяграфічныя кабінеты.

Толькі ў мінулым годзе ў здароўя Савецкага Саюза з Магілёўскай вобласці пабывалі 14 616 чалавек.

Медыцынскія работнікі вобласці многа ўвагі ўдзяляюць клопам аб здароўі дзяцей.

Н. ШЫДЛОУСКІ.

МІЛЬЁННЫ НА КАНВЕЕРЫ

Шлях гэтай радыёлы па заводскіх цэхах пачаўся звычайна, як і ўсіх яе папярэдніц. Штампоўшчык-наладчык Васіль Моніч зрабіў шасі. Са штамповачнага цэха яно пайшло на гальванічную апрацоўку. А ў цэху вузлаў у гэты час рыхтавалі прамежкі, трансфарматыры і іншую, як кажуць, «начынку». На зборачным канвееры радыёла пачала абрастаць вузламі, дэталямі, мудрагелістымі перапляценнямі рознакаляровых правадоў.

Звычайны апарат. Чаму ж усе, праз чыя рукі ён праходзіць, з асаблівым стараннем апрацоўваюць кожную дэталю і нават некалькі хвалююцца? Гэта становіцца зразумелым у канцы зборкі, калі на скрынцы радыёлы «Беларусь-59» загараецца чырвоны сцяжок з лічбай 1.000.000.

На Мінскім радыёзаводзе — ўрачысты дзень. З яго канвеера сышоў мільённы апарат. Мільён радыёпрыёмнікаў, радыёл і тэлевізараў з беларускай маркай даносяць да людзей галасы Зямлі ва ўсе куткі нашай Радзімы, у многія зарубажныя краіны.

Па праву ганарца радыёзаводцы сваімі поспехамі. Многія з іх, такія як Уладзімір Харэвіч, якому была даручана настройка мільённага апарата, і яго сябры Леанід Фугалевіч, Барыс Калабоў, Клава Трацэўская, збіралі першую радыёлу другога класа «Мінск Р-7», выпушчаную ў 1951 годзе. Да 33-й гадавіны Кастрычніка было зроблена ўсяго 8 такіх апаратаў. Гэта была першая перамога маладога калектыву.

«Мінск Р-7» з'явілася першай ластаўкай. Пасля яе заводскія канструктары штогод стваралі ўсё новыя і новыя, больш дасканалыя апараты. Вялікім дасягненнем было стварэнне

радыёлы першага класа «Беларусь-53». На параўнаўчых выпрабаваннях, дзе былі прадстаўлены сусветна вядомыя фірмы «Філіпс» і «Тэлефонкэн», яна заняла першае месца па якасці гучання. Усесаюзная гандлёвая палата прысудзіла гэтаму апарату вышэйшую прэмію.

А канструктары ішлі далей у сваіх пошуках. Над Свіслаччу яшчэ толькі расла вежа тэлевізійнай антэны, а радыёзаводцы адправілі на выпрабаванне свой першы тэлевізар «Беларусь». Гэта было ў 1955 годзе. І ўжо праз тры гады быў створан дванаццаціканальны тэлевізійны камбайн «Беларусь-4». Яго змяніў больш дасканалы тэлевізар «Беларусь-5». Гэта складаны апарат з прымяненнем аўтаматыкі, паўправаднікоў, з класным радыёпрыёмнікам і трохкарасным прайгральнікам.

У гонар XXII з'езда партыі на заводзе была створана стэрэафанічная радыёла «Беларусь-63». Гэта адзін з першых у краіне радыёапаратаў такога роду. Усесаюзны інстытут радыёакустыкі і прыёму, дзе радыёла праходзіла выпрабаванні, прызнаў яе лепшай з радыёл такога класа. Паспяхова прайшоў выпрабаванні і новы тэлевізар «Беларусь-110».

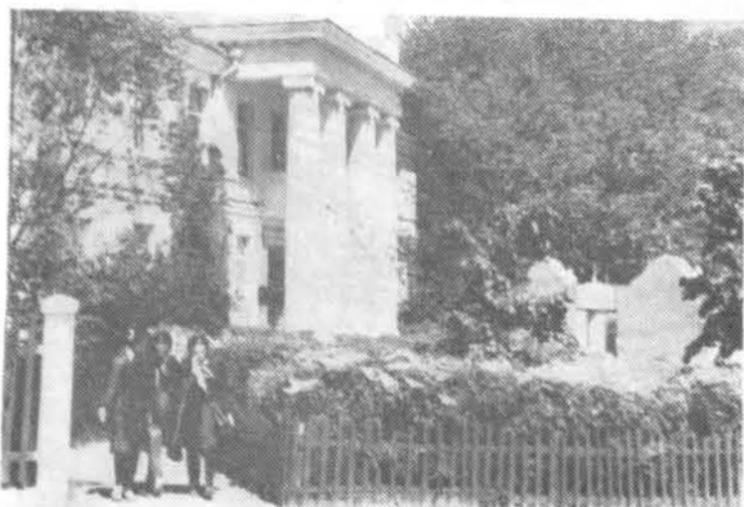
І вось на канвееры мільённы апарат. У рабочых участках зборкі ў гэты дзень асабліва ўрачысты настрой. Яны выглядаюць сапраўднымі імнянінікамі. Сюды прыходзілі рабочыя з іншых цэхаў і ўчасткаў. Прыходзілі проста так, толькі паглядзець на юбілейную радыёлу. І хоць яна нічым не адрозніваецца ад тысяч іншых, кожны бачыў у ёй нешта асаблівае, сімвал таго вялікага і слаўнага шляху, што прайшоў завод за гэтыя гады.

Ю. ЭСТРЫН.

Маладзее, прыгажэе наш горад

Горад Гродна мяняецца вельмі хутка. Ён маладзее, нягледзячы на тое, што яму без малаго тысяча год.

Бывае так: жывеш і працуеш тут многія гады, ходзіш па адных і тых жа вуліцах і не заўважаеш змен, якія адбываюцца побач з табой. Горад расце. Варта заглянуць у раён горада, дзе не быў год-два, і ты спыняешся ў недаўменні, здзіўлены ве-

Браслаў сёння.

ліччу змен, якія тут адбыліся. Раней Гродна акружалі прыгарадныя вёскі: Грандзічы, Рубанаўка, Калбасіна, Ласосна. Адлегласць да іх была два-тры кіламетры. А цяпер гэтыя вёскі паступова зліваюцца з горадам. Рубанаўка, напрыклад, аказалася паміж горадам і азотна-тукавым заводам. Да Ласосна дацягнуліся новыя карпусы абутковай фабрыкі, школы-інтэрната,

кааператыўнага тэхнікума. Загараднае шасэ ператварылася ў гарадскую вуліцу. І ўсюды — новыя жылыя дамы для рабочых, вялікія, светлыя, поўныя сонца. Цэлыя вуліцы з'явіліся на крутым беразе Нёмана, дзе якіх-небудзь 5—10 год назад былі пустыкі.

Такое вялікае будаўніцтва вядзецца не толькі тут. Увесь горад аляраваны кольцамі новабудуемых — сапраўднае новае Гродна вырастае над Нёманам. У 1945 годзе на паўночнай ускраіне горада быў невялікі цагляны заводзік. Зараз тут раскінуўся велзарны камбінат будаўнічых матэрыялаў са сваім Палацам культуры, рабочым пасёлкам, сталовай, магазінамі, медпунктам, дзіцячымі яслямі і г. д. На ўсход ад камбіната пабудаваны торфабрыкетны завод. Раней у горадзе была лесасілка — цяпер там вялікі завод будаўнічых матэрыялаў. На гэтым прадпрыемстве працуюць многія эмігранты, якія вярнуліся на Радзіму. У іх ліку К. Гарустовіч, які доўгі час жыў у Аргенціне.

Другая лесасілка ператворана ў мэблевую фабрыку, якая забяспечвае мэбляй усю вобласць. Вырабы яе высока цэняцца. Некалькі разоў яны дэманстраваліся на Выстаўцы дасягнен-

няў народнай гаспадаркі ў Маскве.

Вялікі тонкасукоўны камбінат вырастае на правым беразе Нёмана. Прадукцыя яго разыходзіцца не толькі па Беларусі, але і па ўсёй краіне. І нават на экспарт ідзе цудоўнае гродзенскае сукно.

Тонкасукоўны камбінат — вядучае прадпрыемства горада. Тэкстыльшчыкі маюць свой дом адпачынку ў прыгарадным лесопарку «Пышкі», сваю вярочную школу-дзяткашколу, філіял тэхнікума, дзіцячы сад і яслі.

Гродзенскі завод «Аўтазапчастка» аснашчаны сучаснай тэхнікай. Сюды прыязджаюць павучыцца не толькі з іншых абласцей Беларусі, але і з Польскай Народнай Рэспублікі. Уступіла ў строй толькі першая чарга заводу, а ён ужо займае адно з вядучых месцаў у прамысловасці горада.

Ёсць у Гродна заводы азотна-тукавы, гандлёвага машынабудавання, веласіпеды, бытавыя прыбораў. Хутка ў Гродна будзе рабіць усё — ад дзіцячых цацак (ёсць і такая фабрыка ў горадзе) да зборных канструкцыйных жылых дамоў.

Гродна — гэта горад-парк, горад студэнтаў, горад маладосці.

Не толькі ўскраіны, але і цэнтральная частка яго патанаюць у зеляніне.

Тры інстытуты — педагагічны, сельскагаспадарчы і медыцынскі — адкрыты ўжо пасля Вялікай Айчыннай вайны. Апрача таго, ёсць многа дзённых і вячэрніх тэхнікумаў і вучылішч. Кожную восень у горад з усіх канцоў Беларусі з'язджаюцца тысячы студэнтаў. Яны запаўняюць аўдыторыі і клубы, бібліятэкі і чытальнікі залы. Таму і ўвесь горад здаецца вечна маладым.

Пройдзе 10—15 год, і горад ператворыцца ў марскі порт. Мы не памыліліся — імяна ў марскі. Бо праз Гродна праляжа новы «шлях з вараг у грэкі» — вялікі водны шлях з Балтыйскага мора ў Чорнае. Цэлы каскад электрастанцый узніме ўзровень вады ў Нёмане, ён злучыцца з Дняпром, стане суднаходным для вялікіх караблёў.

Але для таго, каб гэтыя планы сталі рэчаіснасцю, патрэбны мір, трывалы, надзейны, вечны! Таму самым запаветным імкненнем гродзенцаў, як і ўсяго савецкага народа, з'яўляецца імкненне адстаяць мір, каб будаваць, ствараць, упрыгожваць зямлю сваіх бацькоў.

В. ЛУКАШЭНКА.

Як дзед Пракоп інтэрв'ю даваў

У вагоне прыгараднага пезда было ўжо цесна, калі увайшоў стары з кошыкам. Ён агледзеўся вакол, шукаючы месца, зморшчыў нос ад яркага святла сонца, гучна чмыхнуў і прывітаўся:

— Дзень добры!
З усіх бакоў зашумелі:
— На здароўе, дзядуля!

Мы пацяніліся, і стары сеў на лаўку. Некаторы час наш сусед сядзеў моўчкі, раз-пораз гладзячы рукой бараду. Потым дастаў з бакавой нішкі газету, разгарнуў яе і, надзеўшы акулляр, пачаў чытаць.

Праз некалькі мінут стары паклаў газету на калені і, гледзячы паверх акулляраў, звярнуўся да суседзяў:

— Гм... прабачце. Не разумею аднаго слова.

— Якога, дзядуля?
Ён зноў паднёс да вачэй газету і працягла прачытаў: «Інтэрв'ю».

— Інтэрв'ю? — адгукнулася белатварая дзяўчына з маленькім чамаданчыкам, напэўна, студэнтка. — Ну, як вам растлумачыць? Гэта слова іншаазнае. Яно азначае... Вось, калі, напрыклад, хто-небудзь расказвае карэспандэнту газеты... Вось гэта і ёсць інтэрв'ю.

— Ага! Зразумеў, дачушка, зразумеў. — заківаў галавой стары і нібы між іншым ці то людзям, ці то сабе сказаў:

— Прыехалі б да нас карэспандэнты. Мы б ім далі інтэрв'ю. Было б аб чым напісаць.

Рэпліка дзеда яўна зацікавіла яго суседзяў.

— А куды гэта «да вас»?

Адкуль жа вы?
— А з калгаса імя Фрунзе, што на Шклоўшчыне.

— Дык што ж там у вас цікавага?

— А хіба вы не чулі пра наш калгас? Дзіўна. Вось прыехалі б, паглядзелі і пераканаліся б, што гаспадарка ў нас — ого! Што? Перагнуў, скажаце, дзед? Не, не перагнуў. Як ні кажыце, а наша арцель у мінулым годзе атрымала 744 тысячы рублёў даходу. У нас цяпер кожны хлебавар штодзённа зарабляе па тры і больш рублёў. І тое, што ў калгасе ўсе людзі працавітыя і сумленныя, дык гэта, скажу вам шчыра, наша гордасць. Гэта наша калгасная слава... Стары на мінуту змоўк, а потым хітравата ўсміхнуўся, спытаў:

— Хочаце, я вам вась такую загадку задам. Гаспадар сабраўся дом будаваць, усё ў яго ёсць — і лес, і цвікі, і цэгла, і цэмент, і інструмент, а вась нечага нехапае. А чаго? Не ведаеце? Адказ прасты — стукі не хапае. Так, так, без яго ж

дом не пабудуеш. А стук хто стварае? Чалавек! — дзед паправіў акулляр і працягваў далей: — Па ўсёй краіне стук ідзе: чалавек будзе камунізм. Я перад ім здымаю шапку і гавару: «Бог на дапамогу», — расказчык усміхнуўся маленькімі глыбока пасаджанымі вачыма. — Бог, гэта да слова. Як гаворыцца, з песні слова не выкінеш. А чалавек я паважаю. І кожны ў нас чалавек паважае. Такі наш час.

— Вось вам зноў наш калгас Фрунзе. — пачаў ён пасля нядоўгага маўчання. — Прыключылася бяда ў Паўла Паккова — хата згарэла. Сям'я мнагадзетная. Што рабіць? «Дапаможам Паўлу!» — у адзін голас заявілі ўсе нашы калгаснікі. Слухаў я, як добра гаварыла на сходзе Вера Гелыхава, Фёдар Атрошкін, Фёдора Веліканова, а ў самога, паверце, сэрца радуецца за нашых людзей. Што і казаць, золата агнём, а чалавек бядой правяраецца.

Стары звыклым рухам прыгладзіў серабрыстыя валасы на галаве.

— І што ж вы думаеце, дапамаглі калгаснікі Паўлу пабудавана. Цяпер у яго домік вядатны, як цацка стаіць... Ведаеце, якія думкі ў галаве раяцца, калі праходзіш міма гэтага дома? Успамінаецца дзяцінства, напрыклад. Гэта яшчэ да рэвалюцыі было. Ого, колькі тады жабракоў хадзіла, прасілі на пагарэлае месца. Каб такая бяда напаткала Паўла да рэвалюцыі, не мінаваць бы яму торбы жабрацкай... Так, цяпер жа не тое жыццё стала, не тыя людзі...

Расказчык памаўчаў з хвіліну, а потым зноў загаварыў:

— За чалавек — сто рук. Так, здаецца, прымаўка гаворыць? Захварэў у нас конохо (Заканчэнне на 4-й стар.)

На фотаздымку вы бачыце задумлівы твар светлавалосай дзяўчыны. Гэта Валянціна Бутрова — студэнтка II курса Беларускай Дзяржаўнай кансерваторыі. Жыццёвая біяграфія яе нічым не прыкметная. Нарадзілася ў 1942 годзе. У час вайны страціла бацькоў. Выхоўвалася ў дзіцячым доме. Захаплялася музыкой і марыла стаць арфісткай. Здзейсніць гэтыя мары дзяўчыне дапамагае маці-Радзіма.

Сонца далонямі не закрыць

Дарагія суайчыннікі! Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» звярнулася да мяне з просьбай напісаць некалькі слоў да сумленных людзей, што без віны апынуліся за межамі сваёй Савецкай Бацькаўшчыны. Што ж мне вам сказаць? Я мяркую, што лепш за ўсё, следуючы газеце «Голас Радзімы», якая ў кожным нумары дае свайму замежнаму чытачу прайздзіваю інфармацыю аб жыцці ў БССР, тое самае і мне зрабіць.

Вялікія страты беларускі народ нанёс у Вялікую Айчынную вайну. Гітлераўцамі пры дапамозе беларускіх буржуазных нацыяналістаў, такіх, як Астроўскі, Абрамчык, Кушал, Мярляк і інш., знішчана ў Беларусі 2200 тысяч чалавек. У нашай краіне няма той хаты, дзе б хто-небудзь не быў імі забіты. Уся наша зямля была заліта крывёю. Гарады ляжалі ў руінах, цэлыя раёны былі ператвораны ў пустыню.

Цяпер усе нашы гарады і вёскі, фабрыкі і заводы, саўзасы і калгасы, тэатры і школы, не толькі адноўлены, але сталі яшчэ прыгажэйшымі. Не пазнаць нашай сталіцы — Мінска, якім любуемся не толькі мы, але і ўсе, хто да

нас прыязджае. Беларусь стала высокаразвітай індустрыяльна-калгаснай краінай. Дастаткова сказаць, што цяпер Савецкая Беларусь экспартуе прамысловую прадукцыю больш чым у 50 краін свету! Вядзецца барацьба за далейшы пад'ём сельскай гаспадаркі, Расквітнела культура. Больш за 66 тысяч студэнтаў вучыцца ў Беларусі.

Планы развіцця эканомікі Беларускай ССР на 1960—1980 гг. прадугледжваюць рост прамысловай прадукцыі больш чым у 9 разоў. На працягу толькі бягучай сямігадкі ў БССР у капітальнае будаўніцтва будзе ўкладзена столькі сродкаў, колькі іх ўкладзена за 40 папярэдніх гадоў.

Беларускі народ разам з усім савецкім народам і ўсімі прагрэсіўнымі людзьмі свету вядзе барацьбу за мір. Нам не патрэбна вайна. Але на Захадзе ёсць краіны, і ў першую чаргу Злучаныя Штаты Амерыкі, якія хочуць сарваць нашу мірнае будаўніцтва, развязаць тэрмаядзерную вайну. Але сілы міру мацнейшыя за сілы вайны. Калі ўсе людзі добрай волі паднімуцца на барацьбу, вайне не быць. Аднак, калі ўсё ж ЗША

Ілья Гурскі.

ўдасца пачаць вайну, мы адкажам ударам на ўдар. Хто пасее вецер, той пажне буру.

Браты беларусы! Дзе б вы ні былі, куды б вас лёс ні закінуў, не забывайце Радзіму. Не дарма ў нашым народзе кажуць: «Дарагі той куток, дзе рэзала пупок». Чалавек без радзімы — жабрак духам. Ганіце ад сябе здраднікаў, беларускіх буржуазных нацыяналістаў, якія прадавалі нашу Радзіму за сачавічную поліўку кайзера Вільгельму II, Пласудскаму, Гітлеру, а цяпер — амерыканскім і іншым імперыялістам. Дарэмна яны спадзяюцца на вайну, марачы, што пры дапамозе чужых штыкоў уедуць на белым кані ў Мінск... Дарэмна яны патугі, панове! Людзі, якія ведаюць, што такое свабода, не дазваляць вам сесці на карак. Сонца далонямі не закрыць.

Адплата

напаткала катаў

КАУНАС. (ТАСС). Некалькі дзён тут адбывалася выязное пасяджэнне калегіі Вярхоўнага суда Літоўскай ССР, якая разгледзела ў адкрытым судовым разборы справу васьмі ваенных злачынцаў.

Абвінавачваемыя Пранас Машокас, Іонас Палубінскас, Баляслаў Чырвінскас, Алексас Райжыс, Ляонас Мяцюс, Юозас Капустас, Клямянас Скабіцкас, Стасіс Бянюс, добраахвотна паступішы на службу да фашысцкіх акупантаў у адзін з карных батальёнаў, прымалі ўдзел у масавых забойствах савецкіх грамадзян.

У кастрычніку 1941 года з удзелам гэтых вылюдкаў за адзін дзень было пакарана смерцю каля 10 тысяч дзяцей, жанчын і мужчын, вязняў каўнаскага гета. Фашысцкія найміты ўдзельнічалі не толькі ў расстрэлах мірных жыхароў Літвы, Беларусі, Пскоўскай воласці. Яны нясуць адказнасць за забойства дзвюх тысяч грамадзян Францыі, Чэхаславакіі і Аўстрыі, якія былі прывезены ў Каўнас.

Суд прыгаварыў забойцаў да вышэйшай меры пакарання — расстрэлу. Прыговор з адабраннем быў сустрэты ўсімі прысутнымі ў зале.

У ТУЮ НОЧ ВЁСКА

НЕ КЛАЛАСЯ СПАЦЬ...

Іх было двое.

Грукат пракаціўся на Усход, зямля стагнала ўжо дзесьці далёка за Дняпром, а яны былі тут, у Хойніках. Яны ведалі, што адступленне — з'ява часовая, што вораг будзе разбіты. І каб наблізіць той пераможны дзень, засталіся ў тыле ворага.

У Вялікім Бары невядомыя з'явіліся пад вечар. Людзі іх стрэлі з радасцю і хваляваннем. У вёсцы былі паліцаі, якіх трэба было асцерагацца.

— Што ж, сынікі, будзе? — плакалі жанчыны. — Ці далёка ён зайшоў? Кажуць, Маскву ўжо захапіў.

Гаманілі ціха, з аглядкаю. Дзед Чукан пільна ўглядаўся ў твары незнаёмых, але родных і блізкіх людзей. Ён паслаў на фронт пяць дубоў-сыноў і цяпер чакаў ад гэтых стомленых маладых хлопцаў сучаснага слова.

— Масквы яму не відаць, як сваіх вушэй, — гаварылі яны. — Паверне, гад, назад. І хутка. Трэба толькі ўсім нам узяцца на паганца, і тады пад ім загарыць, загамоніць.

То былі партызаны. Іх было ў той вечар толькі двое ў нашай вёсцы. Мужныя і адданыя, яны смела ішлі насустрач небяспецы, ішлі, каб сказаць людзям праўду аб «поспехах» фашыстаў на фронце, каб узяць людзей на вайну з азвэрэлай зграяй гітлераўцаў...

Яшчэ ў Вялікі Бор не ступіла варсжая нага, як даў аб сабе знаць Іван Радчанка. Вядомы на ўсё наваколле п'яніца і грубіян, за што быў судзімы, ён чакаў таго часу, каб адпомсціць. На ўсё здаровае горла выхваляўся дэзертыр:

— Цяпер я з сім-тым разлічуся. Спаўна аддам па рахунку.

Пагрозы? Не. Паліцай Радчанка збіваў і старых і малых. Адбіраў маёмасць, вопратку. Ён не грэбаваў самымі агіднымі ўчынкамі ў адносінах да сваіх аднавяскоўцаў. На ўшчунанні роднай маці адказваў кулакамі па яе сівой галаве. Жанчына не вытрымала людскага дакору.

Смерць маці не кранула Івана. Фашысцкага найміта турбавала толькі адно: як лепш выслужыцца перад галаварэзамі СС, уцярціся

ў давер'е новай уладзе, каб яшчэ больш волі даць сваім хцівым рукам. І такога выпадку бандыт дачакаўся.

... Партызаны развіталіся і рушылі праз агароды ў дарогу. Ад хаты дзеда Чукана, якую яны толькі што пакінулі, да лесу не больш пяці мінут хады. Месяц не дарэчы ўтаропіўся на зямлю, і хлопцы набавілі крок. Вось-вось іх праглыне густы бярэзнік, прыме ў свае абдымкі верныя зялёныя другі. Але раптам...

— Стой! Рукі! — выбухнулі насустрач галасы.

За вырыкамі пасыпалася страляніна. Партызаны, параненыя ў ногі, заляглі.

Сілы былі няроўныя. Радчанка, пасля таго як трапіў на след, сабраў цэлую зграю паліцаяў. Яны ведалі, што партызаны з вёскі накіруюцца ў бліжэйшы рог лесу і вась там зрабілі засаду. У нечаканым месцы паліцаі думалі прымусяць народных мсціўцаў здаць. Толькі пралічыліся. Партызаны адстрэльваліся да апошняга патрона і мужна загінулі ў гэтым няроўным баі. Іх акрываўленую вопратку Радчанка прынёс дамоў.

У тую ноч вёска не клалася спаць. Гэта была першая глыбокая рана, якую нанёс вялікаборцам вылюдкаў Радчанка.

— І як такую пачвару зямля носіць, — узрушыліся людзі.

І тая, нібы саромячыся нараджэння звяругі, прыбрала яго. З таго часу многа вады сплыло. І вась на паверхню пільны вынырнуў другі Радчанка — Мікалай, брат Івана. Зараз Мікалай у Канадзе. Нядаўна вялікаборцы атрымалі адтуль пісьмо. У ім паведальцеццо, што Мікалай — прадажная скура. Нічога не ведаючы аб тым, што робіцца на Радзіме, ён аблівае брудам савецкую рэчаіснасць.

Танны заробатак, Мікалай Радчанка! Што ты малоціш і дзе пры гэтым тваё сумленне? Ты ж пакінуў Радзіму блазнякам. Што ты аб ёй ведаеш?

Мы закранулі сумленне. Відаць, у вылюдкаў няма яго. Але няхай ведаюць, што яго страцілі далёка не ўсе беларусы, якія пражываюць за рубяжом.

С. МІКАЛАЕУ.

Лішчы

ЗЕМЛЯКІ...

Ад кніжак у захапленні

Паважаныя супрацоўнікі рэдакцыі!

Я спышаюся паведаміць вам, што вашу пасылачку з кнігамі атрымала і не ведаю, як вам аддзякаваць за гэта.

Я вельмі рада, і маёй сям'і таксама спадабалася кніжка «Космас—Зямля». Усе доўга і

Дзяцей вучу роднай мове

Добры дзень, дарагія супрацоўнікі рэдакцыі «Голасу Радзімы»! Я вельмі ўзрадаваўся, калі атрымаў кніжкі з Радзімы на роднай мове. Асабліва спадабаўся мне альбом горада Мінска. У мяне тут ёсць шмат знаёмых, і ўсе просяць пачытаць кнігі. Я даў ім чытаць брашуры аб зверствах фашыстаў на нашай Радзіме. Я сам быў вязнем у канцэнтрацыйным лагэры Дахау. Перанёс усе пакуты. Быў у адным блоку з генераламі Міхайлавым і Вішнеўскім.

Цяпер ужо 15 год працую ў бельгійскіх шахтах. Спадзяюся хутка атрымаць пенсію на інваліднасці. У мяне сям'я: чацвёра дзяцей — тры сыны і дачка. Сыну Уладзіміру — 11 год, Пятру — 9 год, Каралему — 8 год і дачцы Эці — 3 гады. Дзяцей я вучу чытаць на роднай мове. Сын Уладзімір іграе на акардэоне. Ён прасіць прыслаць яму спеўнік рускіх народных песень. Па нотах ён добра іграе «Падмаскоўныя вечары», «Кацюшу», «Раскінулася мора шырока» і многа іншых. Ён таксама просіць, калі можаце, прыслаць падручнікі для 3 і 4 класа.

Вялікае дзякуй вам за ўсё.

З павагай

І. ЛАБАНОВСКИ.

Бельгія.

ўважліва разглядалі здымкі ў ёй.

А ад вашага буквара мая дачка была ў такім захапленні, што забрала яго нават нанач у пасцель і ўсё гаворыць, што вывучыць рускую мову і паедзе да сваёй бабулі ў Магілёў у госці.

Калі здарыцца вам яшчэ што-небудзь паслаць, дык прышліце некалькі кніжак на рускай мове. Тут жывуць дзве рускія жанчыны — адна з Ленінграда, а другая з Данбаса, дык я змагу і ім даць пачытаць.

Шчыра дзякую.

Вялікае прывітанне ўсім.

Л. МАЛЧЕВА.

ИТАЛИЯ.

ВІНШУЮ

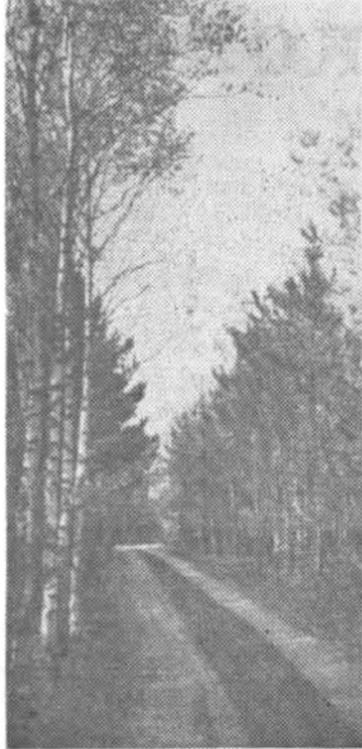
з наступаючым святам

Дарагая рэдакцыя! Я атрымаў вашы кніжкі і альбом горада Мінска.

Шчыра дзякую вам за гэта. Віншую беларускі народ і рэдакцыю з наступаючым святам Вялікага Кастрычніка.

І. ЮШЫНСКИ.

БЕЛЬГІЯ.

Восень. Часцей стаяць пахмурныя дні, але выпадаюць і прыгожыя сонечныя дзенькі. Прыемна ў гэты час прайсціся вольна па такой лясной сцежцы. Пад нагамі шуршыць пажоўлае лісце, сэрца напэўняцца любоўю да роднага краю.

С п о р т

КУЗНЯ СПАРТЫЎНЫХ КАДРАЎ

Беларускаму Дзяржаўнаму ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга інстытуту фізічнай культуры спэцыяльна 25 год. За гэты час у інстытуце было падрыхтавана 2,5 тысячы выкладчыкаў фізічнага выхавання і трэнераў па разнастайных відах спорту. Выпускнікоў інстытута можна сустрэць не толькі ў Беларусі, але і ў многіх іншых рэспубліках. Сярод іх — 10 кандыдатаў навук, заслужаныя настаўнікі; 7 чалавек удасноены ганаровых званняў заслужаных трэнераў СССР, 15—заслужаных трэнераў рэспублікі.

Выпускнікі і студэнты Беларускага інстытута фізікультуры неаднаразова праслаўлялі савецкі спорт далёка за межамі нашай Радзімы. Шэсць разоў абнаўляў сусветныя рэкорды па кіданню молата майстар спорту СССР Міхаіл Крываносаў. Усяму свету вядома імя заслужанага майстра спорту Марыі Іткінай. Яна неаднаразова па-

ляшала рэкорды свету ў бегу на 400 метраў і нядаўна на першынстве Еўропы зноў пастарыла свой сусветны рэкорд на гэтай дыстанцыі. Выдатных поспехаў дабіліся двухразовы чэмпіён свету Алег Караваеў, прызёр першынства свету XVII алімпійскіх гульніў Арнольд Чарнушэвіч, чэмпіён свету Аляксандр Мядзведзь і многія іншыя беларускія спартсмены.

У сучасны момант у інстытуце працуюць спартыўныя, педагогічныя, завочныя факультэты і вячэрняе аддзяленне. Дзейнічае школа трэнераў, у якой павышаюць сваю кваліфікацыю мацнейшыя спартсмены.

Вучэбна-спартыўны працэс забяспечваецца добрай спартыўнай базай. У распараджэнні студэнтаў уласныя стадыён з двума футбольнымі палямі, трыма лёгкаатлетчнымі сектарамі, 2 басейны, 7 спартыўных залаў. Акрамя таго, заканчаецца будаўніцтва новага вучэбнага корпуса, пашырэнне і рэканструюецца інстытуцкі стадыён.

Беларускі дзяржаўны інстытут фізічнай культуры з'яўляецца важным цэнтрам навуковай і метадычнай работы па фізікультуры і спорту. Супрацоўнікамі кафедраў выдадзена 50 кніг. Гэта навуковыя працы, дапаможнікі па разнастайных відах спорту.

Дзве сустрэчы — дзве перамогі

Міжнародная сустрэча баскетбалістаў мінскага «Спартак» з камандай Варшавскай акадэміі фізічнага выхавання прыцягнула ўвагу многіх аматараў спорту. Дарэчы, баскетбалісты Варшавы — сёлетнія чэмпіёны Польшчы.

На сваю першую сустрэчу баскетбалісты Польшчы спартакаўцы Мінска выставілі свае баявыя саставы. Кожная каманда разлічвала на перамогу, але сустрэчу выйграў мінчане з пераканальным лікам 98:73.

Польскія спартсмены спадзяваліся ўзяць рэванш у другой сустрэчы. Па просьбе гэтай гульні была перанесена са стадыёна «Спартак» у залу рэспубліканскага Дома фізікультуры. Але і на гэты раз перамаглі беларускія баскетбалісты. Вынік сустрэчы 90:74.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30.83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях — на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

НА БЕЛАРУСКАЯЙ МОВЕ

па серадах — ад 21 гадзіны 30 мінут па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалі 50, 51 метра (ці 5940 кілагерцаў) і на хвалі

31,48 метра (ці 9530 кілагерцаў), па нядзелях — ад 8 гадзін раніцы па сярэднеўрапейскаму зімоваму часу на хвалях 30,83 і 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскіму часу з 19.30 да 20.30 на хвалі: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯЙ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскіму часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

КВЕТКІ НА ГРАНІЦЕ

Яркі летні дзень. Па шумных берлінскіх вуліцах, міма велічнага будынка савецкага пасольства, чырвонай ратушы, новых прыгожых дамоў на Аляксандрапільцы ў напрамку да зялёнага Трэптаў-парка коціць вялікі блакітны аўтобус. Сустрэчны ветрык урываецца ў яго адчыненыя вокны, палощча белыя фіранкі і ўносіць з сабой звонкія дзіцячыя галасы і смех.

Разнамоўная гаворка ў аўтобусе не сціхае ні на хвіліну. Тут чуваць французскую, нямецкую і шведскую гутарку. А калі хто-небудзь не разумее адзін аднаго, то патрэбнае слова гучыць па-руску, і ўся дружная дзіцячая кампанія ў курсе справы.

— Басейн! — крычыць хтосьці, і ўсе кідаюцца да акон. Пасярэдзіне сквера берлінскія дзеці купаюцца ў выкладзеным блакітнай кафляй басейне.

— Мядзведзі! — крычаць раптам з другога боку, і дзеці бягуць туды, вішчаць ад захаплення, убачыўшы прама на вуліцы зялёны куток з жывымі забавнымі мядзведзямі. Мядзведзь — свяшчэнная для берлінцаў жывёліна. Ён нават намалеваны на гербе горада.

Так працягваецца ўсю дарогу. Толькі адна маленькая таўстуха Жаржэта з тугімі светлымі касічкамі за плячыма не прымае ўдзелу ў дзіцячай бегатні. Яна забралася на самае высокае сядзенне і, моцна трымаючы ў руках велізарны букет кветак, выцягвае шыю і стараецца са свайго месца не прапусціць усяго таго, што бачыць дзеці.

У аўтобусе гарача. Светлыя кропелькі поту выступілі ў дзяўчыны на кончыку носа, але рукі заняты букетам, і яна, смешна выпучыўшы ніжнюю губу, здувае іх.

Але вось, нарэшце, пацягнуліся цяжкія алеі векавых ліп. Запахла свежасцю парка, зелянінай лісця, і аўтобус спыніўся.

Дзеці шумна высіпалі з аўтобуса.

— А дзе кветкі? Кветкі не забылі? — закрычалі раптам усе разам.

— Не, не, — Жаржэта аддала сваю сумачку сяброўцы і, трымаючы букет дзвюма рукамі, асцярожна спускаецца з прыступак аўтобуса.

Шумнай чародкай падыйшлі дзеці да велічнай аркі, узведзенай перад уваходам на могілкі, — помніка савецкім салдатам, якія загінулі пры штурме Берліна ў маі 1945 года. На арцы надпіс: «Слава героям, якія загінулі ў баях за свабоду і незалежнасць нашай сацыялістычнай Радзімы».

Дзеці прыціхлі. Сур'ёзнымі сталі іх твары. Трымаючыся за рукі, уваходзяць яны ў парк, аглядаюць скульптуру «Смуткуючая маці», рухаюцца далей, да брацкіх магіл. Тут яны разгарнулі букет кветак, што несла Жаржэта, і беражліва паклалі на пліту. Пяшчотныя ружы і гладыблусы доўгім пецалункам прыпалі да суролага шэрага граніту.

Дзеці глядзелі на кветкі і ўспаміналі вакзал у Парыжы, шумныя провады і пажылыя скромна апранутыя жанчыны, якая звярнула тады да іх на пероне па-руску:

— Прабачце, дзеткі, — я чую, вы едзеце ў Артэк?

— Так, мадам.

— Божа мой, якія шчаслівыя! Як жа вам гэта ўдалося?

— Нашы бацькі атрымалі пуцёўкі з Камітэта за вяртанне на Радзіму ў Берліне.

— У Берліне? Вы будзеце ў Берліне?

— Так, мадам, два дні.

Жанчына адразу заспяшалася і кудысьці знікла. Вярнулася яна к самаму адыходу поезда з вялікім букетам кветак.

— Я дваццаць год не была на Радзіме. — Губы яе задрыжалі. — Перадайце ёй мой зямны паклон. Кветкі вы туды не давезце: завянуць. Прашу вас, пакладзіце іх на магілу нашых савецкіх салдат у Берліне. — Яна працягнула дзецім кветкі і, не маючы сіл стрымаць слёзы, апусціла галаву...

Усю дарогу ў поездзе бераглі дзеці букет. Нават уначы прычыналіся паглядзець — ці не завяў.

І вось гэтыя кветкі ляжаць на шэрым граніце, як бы ўвабраўшы ў сябе ўсю любоў, павагу і падзяку да салдат, якія аддалі жыццё за шчасце людзей, за іх дзіцячае шчасце.

Ю. КАШЧЭУ.